

**SAMUEL BECKETT VA OSKAR UAYLD SHE'RLARIDA TIL
ELEMENTLARINING ROLINI SOLISHTIRISH****Gulmira Komilova Olimovna***O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti**tayanch doktoranti**Toshkent, O'zbekiston***COMPARING LINGUISTIC ELEMENTS IN THE POETRY OF SAMUEL BECKETT
AND OSCAR WILDE****Gulmira Komilova Olimovna***PhD student, Uzbekistan State World Languages University**Tashkent, Uzbekistan***СРАВНЕНИЕ ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ЭЛЕМЕНТОВ В ПОЭЗИИ
СЭМИЮЭЛЯ БЕККЕТА И ОСКАРА УАЙЛЬДА****Гулмира Камилова Алимовна***Базовый докторант Узбекского государственного университета мировых
языков Ташкент, Узбекистан*

Annotatsiya: *Ushbu qiyosiy tahlil Samuel Beckett va Oskar Uayld she'riyatida lingvistik elementlarning qanday ta'sir qilganini o'rganadi. Tadqiqot har bir shoir tilni qanday qo'llab-quvvatlashi, mavzularni, hissiyotlarni va madaniy kontekstlarni qanday ifoda etishini ko'rib chiqadi. Beckettning minimalist va ko'pincha absurd yondashuvi Uayldning boy va bezakli uslubi bilan taqqoslaganda, til elementlarini boshqarish bo'yicha turli qarashlarni taqdim etadi. Maqola ularning asarlaridan aniq misollar keltirib, sintaksis, so'z tanlashi va retorik vositalardan foydalanishdagi farqlar va o'xshashliklarni ta'kidlaydi, ularning ingliz adabiyotiga noyob hissalarini yoritib beradi.*

Annotation: *This comparative analysis explores the influence of linguistic elements in the poetry of Samuel Beckett and Oscar Wilde. The study examines how each poet utilizes language to convey themes, emotions, and cultural contexts. Beckett's minimalist and often absurdist approach contrasts with Wilde's rich and ornate style, providing a diverse perspective on the manipulation of linguistic elements. The paper delves into specific examples from their works to highlight differences and similarities in their use of syntax, diction, and rhetorical devices, illuminating their unique contributions to English literature.*

Аннотация: Данное сравнительное исследование исследует влияние лингвистических элементов на поэзию Сэмюэля Беккета и Оскара Уайльда. Работа анализирует, как каждый поэт использует язык для передачи тем, эмоций и

культурных контекстов. Минималистичный и часто абсурдный подход Беккета контрастирует с богатым и украшенным стилем Уайльда, предоставляя разнообразную перспективу на манипуляцию лингвистическими элементами. Статья включает конкретные примеры из их произведений для выделения различий и сходств в использовании синтаксиса, выбора слов и риторических приемов, освещая их уникальный вклад в английскую литературу.

Samuel Beckett she'riyatida lingvistik elementlarning ta'siri mavzusini chuqurroq tahlil qilish, uning til bilan o'ynashi va she'riyatida qo'llanilgan uslubiy xususiyatlarni ochib berishni talab qiladi. Beckettning she'riyati, uning dramaturgiyasi va badiiy adabiyotidagi o'xshash minimalistik va eksperimental yondashuvlar bilan mashhur.

TILNING MINIMALIZMI

Bekett she'riyatida tilning minimalizmi muhim rol o'ynaydi. U odatda juda kam so'zlar bilan katta ma'nolarni ifodalashga harakat qiladi. Bu yondashuv o'quvchiga matnning har bir so'ziga chuqurroq e'tibor berishni va ko'pincha mavhum bo'lgan ma'nolarni o'zi uchun aniqlashga majbur qiladi.

SINTAKTIK QISQARISHLAR

Bekettning she'rlarida sintaktik qisqarishlar tez-tez uchraydi; bu uning matnlari qisqa, keskin va ko'pincha fragmentar tarzda yozilishiga olib keladi. Bu uslub o'quvchini so'zlarning an'anaviy tuzilishidan voz kechib, ularning yangi tuzilishini qabul qilishga undaydi.

TILNING ABSURDLIGI

Bekett, absurdist yozuvchi sifatida, tilning o'zi va uning qobiliyatlari haqidagi savollarni ko'taradi. Uning she'rlarida til ko'pincha o'zini-o'zi inkor etuvchi yoki paradoksal ko'rinishda namoyon bo'ladi, bu esa o'quvchilarni tilning cheklanganligi va ko'pincha uning ifoda etish qobiliyatidagi nomutanosibliklar haqida o'ylashga majbur qiladi.

DIALOG VA MONOLOG

Bekett she'riyatida dialog va monologlar orqali lingvistik tajribalarni amalga oshirish ham kuzatiladi. U o'zining dramatik asarlarida qo'llagan monolog uslubini ba'zan she'rlariga ham olib kiradi, bu esa matnga ichki monolog yoki o'z-o'zini ifoda etishning boshqa shakllarini qo'shadi.

TIL VA SUKUT

Bekett uchun sukut ham til kabi muhimdir. U sukutni matn tarkibiy qismi sifatida ishlatadi, bu o'quvchiga so'zlar orqali ifodalab bo'lmaydigan tuyg'ular va tushunchalarni his qilish imkoniyatini beradi.

Umuman olganda, Samuel Beckett she'riyatida lingvistik elementlar an'anaviy ma'no va shakldan voz kechish, o'quvchilarni odatiy fikrlash tarzidan chiqarish va tilning cheklanganliklarini ochib berishga xizmat qiladi. Bu uslubiy xususiyatlar

Beckettning adabiy merosida muhim o'rin tutadi va uni XX asr adabiyotining eng ta'sirchan figuralaridan biriga aylantiradi.

Oskar Uayld she'riyatida lingvistik elementlarning ta'siri uning asarlarining estetik va jozibasini yaratishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Uayld, Viktorian davrining eng nufuzli adiblaridan biri sifatida, tilni o'zining nozik estetik tuyg'ularini ifoda etishda qanday qo'llaganini tahlil qilish, uning she'riyatidagi boy va bezakli uslubni yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Estetik va Go'zallik

Uayld she'riyatida estetik va go'zallikka bo'lgan muhabbatni til orqali namoyon qilish muhim o'rin tutadi. Uning she'rlari ko'pincha tabiat go'zalliklarini, muhabbat va jozibani madh etuvchi tilga ega. Wilde go'zallikni madh etuvchi til orqali o'z estetik qarashlarini aks ettiradi va shu bilan birga, she'rni san'atning o'zi sifatida ko'rsatadi.

Til va Ironiya

Uayld she'rlarida tilni ironiya yaratish uchun ham qo'llaydi. Bu uslub unga jamiyatdagi ijtimoiy qoida va normlarni tanqid qilish imkonini beradi. Masalan, uning "The Ballad of Reading Gaol" she'rida Uayld jinoyat va jazo mavzularini ko'taradi va bu orqali Viktorian jamiyatining adolat tizimiga nisbatan ironik munosabatini bildiradi.

Til va Metafora

Uayld she'riyatida metaforalar juda kuchli vosita sifatida ishlatiladi. Uning tilida ko'pincha tabiat elementlari, tarixiy va mifologik referenslar orqali boy va chiroyli tasvirlar yaratiladi. Uayld o'zining metaforalari orqali murakkab tuyg'ularni sodda va tushunarli tarzda ifodalashga muvaffaq bo'ladi.

Retorika va Dialog

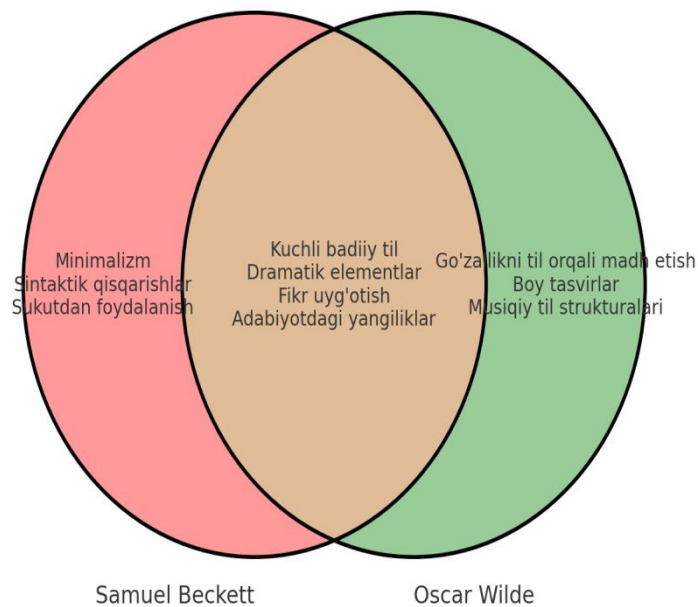
Uayld she'riyatida retorik mahorat va dialoglar orqali o'z fikrlarini ta'sirchan tarzda yetkazadi. Uning she'rlarida dialog va suhbat shakllari tez-tez uchraydi, bu esa asarlarning dramatik tuyg'usini kuchaytiradi va o'quvchilarni mazmunni yanada chuqurroq his etishga undaydi.

Tilning Musiqiyati

Uayld o'z she'rlarida tilning musiqiy jihatlariga katta e'tibor beradi. Uning she'rlari oqimli, ritmik va qofiyali, bu esa tilning ohangdorligini ta'minlaydi va o'quvchining tajribasini boyitadi.

Umuman olganda, Oskar Uayld she'riyatida lingvistik elementlar uning estetik ideal va go'zallikka bo'lgan intilishini, shuningdek, jamiyatdagi ironik va tanqidchi pozitsiyalarini aks ettirishda muhim rol o'ynaydi. Uayld o'zining lingvistik mahorati orqali she'riyatni nafaqat madh etuvchi balki o'ylantiruvchi san'at shakliga aylantirgan.

Samuel Beckett va Oscar Wilde She'riyatida Lingvistik Elementlarning Ta'siri: Qiyosiy Tahlil

Biz Samuel Bekett va Oskar Uayld she'riyatidagi lingvistik elementlarning ta'sirini solishtirish bo'yicha Venn diagrammasidan foydalandik. Diagramma har bir shoirning lingvistik uslublarini qanday qilib o'zlarining adabiy ifodalariga qo'llaganliklarini vizual tarzda namoyish etadi:

- Chap Doira (Samuel Beckett): Bekettning minimalizm, sintaktik qisqarishlar va sukutdan ma'nosiz foydalanish kabi xususiyatlarini ko'rsatadi.
- O'ng Doira (Oscar Wilde): Uayldning til orqali go'zallikni madh etish, boy tasvirlar va musiqiy til strukturalarini qo'llashini ko'rsatadi.
- Kesishma Hududi: Ikkala shoirning ham tilni kuchli badiiy vosita sifatida qo'llashi, dramatik elementlarni qo'shishi, o'ylantiruvchi fikrlarni rag'batlantirishi va adabiyotdagi yangiliklarni joriy etishini ifodalaydi.

Bu diagramma ikkala shoirning lingvistik yondashuvlarining o'ziga xos va umumiy jihatlarni aniq ko'rsatadi, shuningdek ularning ingliz adabiyotidagi asarlarini qanday qilib boyitganligini ko'rsatadi.

Samuel Bekett va Oscar Uayld she'riyatida lingvistik elementlarning ta'siri mavzusini qiyosiy tahlil qilib, quyidagi asosiy xulosalarni chiqarish mumkin:

Samuel Beckett

Lingvistik Minimalizm: Bekettning she'riyatida lingvistik minimalizm alohida o'rin tutadi. U o'zining qisqa va keskin ifodalari bilan mazmunli sukunatlarni yaratadi, bu esa o'quvchilarni matnning har bir so'zi ortida yotgan chuqur ma'nolarni anglashga majbur qiladi.

Absurdist Til: Bekett tilni odatiy ma'nolarni buzish va inson tajribasining cheklanganligini ifodalash uchun ishlatadi. Uning she'rlarida tilning o'zi paradoks va absurd orqali inson mavjudligining mohiyatini so'roqlaydi.

Sintaktik va Struktural Innovatsiyalar: Bekettning yozuvi,

uning sintaktik qisqarishlari va noan'anaviy strukturasi bilan ajralib turadi. Bu uslublar matnni o'qish va tushunish jarayonini murakkablashtiradi, bu esa o'z navbatida o'quvchini matn bilan faol ishlashga undaydi.

Oskar Uayld

Eстетик va Til: Uayld she'riyatida tilni estetik go'zallik yaratish va ijtimoiy norma va qadriyatlarni ironik tarzda tanqid qilish vositasi sifatida qo'llaydi. Uning tilida boy metaforalar va badiiy tasvirlar mavjud bo'lib, bu uning asarlariga jozibadorlik baxsh etadi.

Musiqiy va Ritmik Til: Uayld she'rlarining til strukturasi juda musiqiy, bu uning asarlariga o'ziga xos ohangdorlik qo'shadi. U qofiyalar va ritmlar orqali tilni san'atning o'zi sifatida namoyon etadi.

Ironiya va Jamoat Tanqidi: Uayld til orqali o'z davrining ijtimoiy masalalarini, jumladan, inson huquqlari va erkinliklari masalalarini yoritadi. Uning ironiyasi va kinoyalari orqali jamiyatdagi muammolar keskin va ayni paytda aql bilan yoritiladi.

Samuel Bekett va Oskar Uayld o'rtasidagi asosiy farq, ularning tilga yondashuvidir. Bekettning minimalist va absurdist yondashuvi uning asarlarini zamonaviy va tajriba qilishga moyil qiladi, Uayld esa an'anaviy estetika va formaga sodiqligi bilan ajralib turadi. Bekett inson tajribasining cheklanishlarini o'rganishga moyil bo'lsa, Uayld estetik va ijtimoiy mavzularni chuqurroq kengaytiradi.

Ikkala muallifning ham lingvistik uslublari ularning asarlari orqali o'quvchilarni o'ylashga undash va adabiyotni yangi yo'nalishlarda rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu tahlil orqali biz adabiyotshunoslikda ularning noyob hissalarini yanada chuqurroq baholay olamiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Bair, Deirdre. "Samuel Beckett: A Biography". Harcourt Brace Jovanovich, 1978.
2. Ellmann, Richard. "Oscar Wilde". Alfred A. Knopf, 1987.
3. Ackerley, C. J., and S. E. Gontarski, eds. "The Grove Companion to Samuel Beckett". Grove Press, 2004.
4. Raby, Peter. "The Cambridge Companion to Oscar Wilde". Cambridge University Press, 1997.
5. Kenner, Hugh. "Samuel Beckett: A Critical Study". New Directions, 1961.
6. Bristow, Joseph, ed. "Oscar Wilde and Modern Culture: The Making of a Legend". Ohio University Press, 2008.
7. Boxall, Peter. "Since Beckett: Contemporary Writing in the Wake of Modernism". Continuum, 2009.
8. McCormack, Jerusha. "The Man Who Was Dorian Gray". Palgrave, 2000.
9. Knowlson, James. "Damned to Fame: The Life of Samuel Beckett". Simon & Schuster, 1996.